

**Vedlegg**

**11.09.08**

## **Prosjektbeskrivelse**

**Social integrering av mennesker  
med psykiske problem**

## Innhold

|                                                                      |    |
|----------------------------------------------------------------------|----|
| INNLEDNING .....                                                     | 3  |
| Bakgrunn .....                                                       | 3  |
| Mål .....                                                            | 3  |
| Målgruppe .....                                                      | 3  |
| Jæmnlighet .....                                                     | 3  |
| Etisk mangfold og integrations reflex.....                           | 4  |
| Styringsgruppe .....                                                 | 4  |
| AKTIVITETER OG TILTAK PÅ NORSK SIDE .....                            | 5  |
| TISIP .....                                                          | 5  |
| Aktiviteter.....                                                     | 5  |
| Trondheim kommune .....                                              | 5  |
| Aktiviteter.....                                                     | 5  |
| KIM-senteret .....                                                   | 6  |
| Aktiviteter.....                                                     | 6  |
| KBT-senteret Midt Norge .....                                        | 7  |
| Aktiviteter.....                                                     | 7  |
| Stjørdal kommune .....                                               | 7  |
| Aktiviteter.....                                                     | 8  |
| AKTIVITETER OG TILTAK PÅ SVENSK SIDE .....                           | 8  |
| Østersund kommune/MICA .....                                         | 8  |
| Aktiviteter/satsingsområder .....                                    | 8  |
| K 2 - Återhåmnings Enheten, Område psykiatri .....                   | 9  |
| Aktiviteter.....                                                     | 10 |
| Mittuniversitetet .....                                              | 10 |
| Aktiviteter.....                                                     | 10 |
| RSMH - Riksförbundet för Social och Mental Hälsa .....               | 10 |
| Mål RSMH's verksamhet i stort kan sammanfattas i följande mål: ..... | 10 |
| Aktiviteter.....                                                     | 11 |
| GRÄNSREGIONALA MERVÄRDET AV INTERREGPROJEKTET.....                   | 11 |
| Aktiviteter og tiltak på tvers.....                                  | 11 |
| Fokusgrupper.....                                                    | 12 |
| Besök/studiebesök.....                                               | 12 |
| Internetsida .....                                                   | 12 |
| RESULTAT OG UTVÄRDERING .....                                        | 12 |
| Mottagare av resultatet .....                                        | 12 |
| Utvärdering: .....                                                   | 12 |
| Øvrigt samarbeid: .....                                              | 13 |

## INNLEDNING

### **Bakgrunn**

Det vises til tidligere forprosjekt og innlevert forprosjektrapport. I forprosjektet ble det gjennomført en betydelig prosess for å involvere samarbeidspartnere og skape en felles forståelse av prosjektet.

I perioden siden forprosjektet ble avsluttet og søknad innleveres, ha det likevel kommet til en del justeringer mht. innretning av delprosjektene og rollene mellom deltakerne seg imellom samt hvem som deltar. Justeringene består blant annet i at søknaden nå sendes fra Stiftelsen TISIP som vil ha ansvar for prosjektledelse, administrasjon og styring samt å bidra til evaluering. NAV- har blitt en mer sentral samarbeidspartner på norsk side, og i Stjørdal har sosialtjenesten blitt en mer sentral aktør i prosjektet.

### **Mål**

Gjennom forprosjektet ble vi enige om følgende mål:

- Utvikle, prøve ut og evaluere tjenester og tiltak som kan bidra til økt integrering av mennesker med psykiske problemer og derved forbedre den sosiale og helsemessig situasjon for denne del av befolkningen
- Styrke kunnskapen om hvordan ulike integrerende tiltak virker hver for seg og samlet overfor valgt målgruppe
- Øke kompetansen hos tjenesteutøvere og brukere om hvordan tjenestesystemet fungerer i forhold til integrering
- Utvikle brukerorganiseringen og brukerinnflytelse, spesielt blant ungdom

### **Målgruppe**

Prosjektet retter seg primært mot mennesker med psykiske vansker, primært i de yngre aldersgrupper som står utenfor arbeidslivet. I målgruppen inkluderes også personer med tilleggsvansker som er marginalisert mht. arbeid og aktivitetstilbud

### **Jämnlighet**

Projektet kommer att rikta sig till både män och kvinnor, och vi har räknat med att representationen är 50-50 mellan män och kvinnor.

Målet för projektet är att representation i styrgrupper, nätverksträffar osv. skall vara 50%män och 50% kvinnor.

|                        |                                                          |
|------------------------|----------------------------------------------------------|
| Projektagare           | Sverige 1 Kvinna<br>Norge: 1 Man                         |
| Styrgrupp:             | Sverige: 2 kvinnor, 1 man<br>Norge: 3män                 |
| Nätverksgrupper:       | Sverige: 5 kvinnor, 5 män<br>Norge: 5 kvinnor, 5 män     |
| Brukare inom projektet | Sverige 50% män 50% kvinnor<br>Norge 50% män 50% kvinnor |

Vi tror och hoppas att alla människor oavsett kön eller problematik/funktionshinder skall ha glädje av resultatet som projektet förhoppningsvis kommer fram till. Att bryta utanförskap samt att integreras i samhället är något som alla människor tjänar på. Det är viktigt att man tar tillvara alla människor olika förmågor/arbetskrafter oavsett hur liten den mår vara till en början.

Sammansättningen av människor som kommer att arbeta med detta projekt är vitt skild både när det gäller ålder och utbildning. Åldersvidden i projektgruppen spänner sig från 28år till 60+ för både män och kvinnor. När det gäller spännvidden för utbildning så ligger den från fil. dr. till gymnasiekompetens. Just dessa olikheter gör projektgruppen så spännande då gruppens deltagare även arbetar på olika verksamheter såsom universitet, kommun, organisationer/föreningar och företag.

Projektet har i dagsläget inte satt upp några mätbara mål när det gäller att visa hur och att hänsyn har tagits när det gäller jämställdhet.

Resurser inom projektet kommer att gå till lika många män som kvinnor.

Vi tror och hoppas att alla människor oavsett kön eller problematik/funktionshinder skall ha glädje av resultatet som projektet förhoppningsvis kommer fram till. Att bryta utanförskap samt att integreras i samhället är något som alla människor tjänar på. Det är viktigt att man tar tillvara alla människor olika förmågor/arbetskrafter oavsett hur liten den mår vara till en början.

Projektet har i dagsläget inte satt upp några mätbara mål när det gäller att visa hur och att hänsyn har tagits när det gäller jämställdhet.

## ***Etisk mångfald och integrations reflex***

Projektet riktar sig till människor med psykiska problem, och där ingår självklart människor från alla samhällsklasser och från alla kulturer.

När det gäller de tre r:n så har projektet ingen person med utomnordisk bakgrund i styrgrupp, och det är osäkert om någon i nätverksgruppen är utomnordisk då denna grupp i dagsläget inte är helt färdig. Resultatet hoppas vi att det kommer att beröra alla människor i samhället.

Projektet har i dagsläget inte satt upp några mätbara mål när det gäller människors olika bakgrunder.

Övriga saker som projektet skall arbeta med när det gäller horisontella kriterier

- Projektet skall förhoppningsvis leda till att några människor kommer ut i samhället och bryter sin tidigare isolering, detta genom fritidsaktiviteter och arbete/sysselsättning.
- Projektet skall förhoppningsvis leda till att några människor återgår i arbete efter längre sjukskrivning
- Projektet skall förhoppningsvis leda till att några ungdomar som ligger i riskzon för lång sjukskrivning kommer ut i någon aktivitet och därmed får ett mera aktivt liv.

## ***Styringsgrupp***

Styrgruppen kommer att bestå av projektägare på svenska och norska sidan, projektledaren samt projektansvariga på svenska sidan.

## AKTIVITETER OG TILTAK PÅ NORSK SIDE

Nedenfor er angitt de aktiviteter som vil inngå i prosjektet.

### **TISIP**

TISIP er en forskningsstiftelse ved høgsolen i Høgskolen i Sør-Trøndelag. Ved HiST er rehabilitering et viktig satsingsområde, og psykisk helsearbeid utgjør en sentral del av dette i form av FOU-virksomhet innenfor feltet og videreutdanning i psykisk helsearbeid. Nasjonalt kompetansesenter for psykisk helsearbeid er nå lagt til Trondheim og HiST/TISIP inngår som viktige samarbeidspartnere i ved senteret.

Fagmiljøet kan således både stille med viktig kompetanse i prosjektet, samt ha interesse for å utvikle ny kompetanse gjennom å delta. Dersom HiST i løpet av prosjektperioden ser muligheter for å gå inn i prosjektet med ressurser, vil høgsolen kunne bli en samarbeids-partner sammen med TISIP.

Prosjektet ses som et godt virkemiddel til å utvikle det faglige nettverket i regionen og knytte faglig samarbeid med Mittuniversitetet.

### **Aktiviteter**

TISIP vil kunne bidra med evaluering og oppfølging av at aktivitetene i prosjektet samt medvirke til rapportering underveis til Interreg om utviklingen.

### **Trondheim kommune**

Tiltak for marginaliserte på arbeidsmarkedet har lenge vært et viktig satsingsområde for Trondheim kommune. 01.01.2004 ble det etablert en egen byomfattende tiltaksenhet. Arbeid og kompetanse, som skal bidra til bl.a. avklaring, motivasjon og oppfølging av personer som trenger tett oppfølging og lavterskel arbeidstrening. På årsbasis mottar ca 1500 personer et tilbud fra denne enheten i en eller annen form.

Arbeid og kompetanse skal hjelpe sine brukere over i arbeid, arbeidstrening, utdanning eller annen inntektssikring. Gjennom NAV er det etablert et nært samarbeid mellom de kommunale Forvaltningskontorene og NAV arbeid og trygd, men det er fortsatt behov for en videreutvikling og bedre målretting og samordning av tiltakene.

NAV-Sør-Trøndelag vil være en viktig samarbeidspartner i prosjektet. Det presiseres imidlertid fra NAV at det ikke er aktuelt å initiere nye tiltak fra deres side i hovedprosjektet, men at eksisterende tiltak kan inngå i evaluering og erfaringsutveksling med Sverige. I forprosjektet har det kommet fram et stort behov for kartlegging og evaluering av allerede eksisterende tiltak. NAV-Sør-Trøndelag bli en sentral samarbeidspartner i forhold til evaluering og tiltaksutvikling. Blant annet er det et stort behov for systematisk evaluering av for eksempel satsingen på "Vilje Viser Vei" over for mennesker med psykiske vansker. "Euroskolen" vil i denne forbindelse være et konkret tiltak som ønskes evaluert, både i form av prosess og resultatevaluering.

### **Aktiviteter**

Det er aktuelt å kunne prøve ut nye tiltak overfor svakstilte grupper på arbeidsmarkedet i forbindelse med prosjektet og gjerne tiltak som involverer større grad av brukermedvirkning enn det man til vanlig legger opp til. I tiltakene ønsker en også å utvikle og drive et eget selvheldelseskurs.

Trondheim kommune vil samarbeide med de andre tiltaksenheterne/samarbeids-partnere innenfor feltet i forbindelse med prosjektet. Dette vil blant annet dreie seg om:

- Evaluering av Euroskolen i samarbeid med NAV, jfr. Ovenfor.
- Samarbeid med KIM-senteret om tidlig intervensjon med sikte på rehabilitering av ungdom innenfor i målgruppen
- Samarbeid med KBTsenter Midt Norge om utprøving av brukerevaluering som aktivisering, rehabiliteringsaktivitet, brukerstyrking.
- Erfaringsutveksling med Østersund kommune gjennom nettverkssamlinger og kurs

### **KIM-senteret**

KIM står for kontakt, informasjon og mestring og driver et brukerorientert rehabiliteringstilbud for mennesker med psykiske vansker som ønsker å trene seg opp til/prøve seg ut i arbeid etter en tids sykdom. Tilbudet skal være et lavterskeltilbud og en mellomstasjon for opptrening til jobb, skole eller andre tiltak.

KIM-senteret er tiltaksarrangør for NAV i forhold til to arbeidsmarkedstiltak; arbeidspraksis i skjerma virksomhet (APS) og Arbeid med Bistand (AB). NAV disponerer disse plassene og innsøkningen foregår gjennom dem. KIM-senteret tar også inn personer utenom NAV-systemet direkte fra spesialisthelsetjenestene (sykehus, DPSer, poliklinikker og privatpraktiserende spesialister og rusbehandling) og kommunale tjenester. De som er tatt inn i KIM er tatt inn på ulike inntakskriterier. Det kan søkes til KIM-senteret allerede før man er aktuell for attføring, dvs. mens man ennå er i aktiv behandling. For noen er det snakk om rehabilitering, for andre attføring eller tidsbegrenset uføretrygd.

Ved KIM senteret og Mental Helse Sør-Trøndelag har en stor erfaring med hvordan brukerdialoger kan bidra til å realitetsorientere personer på egne standpunkter. Gjennom å eksemplifisere rollemodeller for hvordan det er praktisk mulig å arbeide med egne problemer, samt finne støtte i et kollektiv med andre som står ovenfor en lignende situasjon.

### **Aktiviteter**

Selv om KIM-modellen etter hvert har fått en mer permanent status og har måttet tilpasse seg en del krav fra omgivelsene, er brukerorganisasjonen og de øvrige ansvarlige for senteret opptatt av å videreutvikle rehabiliteringstilbudet i samsvar med den ideologien som ligger til grunn.

KiM kan gjennom deltakelse i interregprosjektet bidra med viktig kompetanse i forhold til brukermedvirkning og den rehabiliteringsmodellen som senteret legger til grunn, samtidig som prosjektet kan gi viktige impulser til videreutvikling av tilbudet.

I forbindelse med prosjektet er det aktuelt å utvikle et tiltak ved KIM-senteret som ivaretar tidlig intervensjon med sikte på rehabilitering av ungdom innenfor i målgruppen.

20+ er et tiltak som KIM-senteret har utviklet for målgruppen og som de ønsker å få evaluert og videreutviklet innenfor interregprosjektet.

## **KBT-senteret Midt Norge**

KBT-senteret er et brukerstyrt senter som har følgende innsatsområder:

- Utvikling av Brukermedvirkning for voksne, blant annet gjennom utvikling og spredning av Bruker Spør Bruker
- Brukermedvirkning for barn og ungdom i pasient og/eller klient posisjon, arbeid Rehabilitering og behandling i et brukerperspektiv
- Erfaringsutveksling med Østersund kommune gjennom nettverkssamlinger og kurs

Bruker Spør Bruker” er et metodeverktøy som er utviklet for å inkludere brukerne i arbeidet med å samle inn og analysere data for å få til kvalitetsforbedringer av ulike tiltak innen helse- og sosialsektoren.

Tanken bak ”Bruker Spør Bruker” er å involvere brukere i arbeidet med å gjennomføre evalueringer og kvalitetsutviklingstiltak. Ved at mennesker med egen brukererfaring intervjuer brukere av en tjeneste, vil relasjonen mellom forsker og informant bli kvalitativt forskjellig fra en tradisjonell evaluering.

## **Aktiviteter**

Det er aktuelt å prøve ut Bruker-Spør-Bruker evalueringer på tvers av landegrensene, spesielt rettet mot ungdom. Her kan man se for seg at KBT-senter Midt-Norge tar ansvar for utprøving og utvikling av dette både i Trondheim, Stjørdal og Østersund i samarbeid med Mental helse og RSMH (Riksforbundet for Sosial og Mental Helse). Videre er det aktuelt at KBT-senteret bistår brukere med å vitalisere RSMH i Østersund.

- Erfaringsutveksling med Østersund kommune gjennom nettverkssamlinger, kurs og evaluering av tjenester

## **Stjørdal kommune**

Stjørdal kommune har et sterkt behov utvikling av et mer systematisk tiltaksapparat for mennesker med psykiske vansker og opplever manglende samordning på feltet hos flere av de instanser som skal samarbeide om dette. Kommunen har blant annet som et ledd i opptrappingen for det psykiske helsearbeidet hatt som mål å utvikle et bedre tilbud på området. I denne forbindelse er det behov for oversikt over eksisterende tiltak og evaluering av disse.

Det ønskelig finne fram til hvordan man kan ivareta et helhetlig perspektiv i forbindelse med aktivisering, rehabilitering av mennesker med psykiske problemer, slik at også sosiale aktiviteter utenom selve arbeidstiden kan dras nytte av i forbindelse med integrering i skole og arbeidsliv.

Målet er å få til en bedre samordning og kompetanseutvikling i forhold til alle arbeids, sysselsettings- og aktivitetstilbudene som finnes i Stjørdal overfor målgruppen for prosjektet.

I Stjørdal kommune vil man forsøke å utvikle en tiltaksmodell basert på erfaringer fra andre kommuner, men tilpasset de lokale forutsetninger og behov. I denne forbindelse er både erfaringene fra Østersund og Trondheim interessante, men også andre modeller/-erfaringer er

relevant å bygge på i utviklingen av en modell som passer til behovene og forutsetningene i Stjørdal.

Gjennom deltakelse i dette interregprosjektet ønsker Stjørdal kommune å få organisasjonsmessige impulser og økt kompetanse som de kan bygge videre på i utviklingen av bedre tjenestetilbud på området..

Oppfølgingstjenesten i videregående skole, ungdomskontakten i Stjørdal kommune, sosial og omsorg og Distriktpsikiatrisk senter (DPS) Stjørdal vil inngå i et samarbeidsprosjekt retta mot ungdomsgruppa 16 - 26 år med psykososiale vansker/ problemer og som har behov for tett oppfølging fra ulike instanser. Også nabokommunene Meråker og Frosta vil delta i samarbeidet. Prosjektet vil for øvrig gjennomføres i nært samarbeid med NAV- Nord-Trøndelag og Mental helse Nord-Trøndelag

Det tas sikte på et evaluerings og utviklingsprosjekt spesielt retta mot ungdom med psyko-sosiale vansker/problemer, hvor ulike aktører blir utfordret til å bidra med arbeidsinnsats og øvrige ressurser.

## **Aktiviteter**

I prosjektet er det aktuelt med følgende aktiviteter i Stjørdal:

- Workshop om arbeid med marginaliserte ungdommer i Stjørdal
- Kartlegging/evaluering av eksisterende tiltak for målgruppa
- Utvikling av et samordnet tilbud i forhold til ungdom med psykiske vansker med vekt på integrering i arbeid og skole, men hvor også fritidsaktiviteter og bo-oppfølgning vil inngå.
- Videreutvikling av brukermedvirkning med utgangspunkt i ungdomsgruppen innenfor Mental helse
- Erfaringsutveksling med Østersund kommune gjennom nettverkssamlinger og kurs

## **AKTIVITETER OG TILTAK PÅ SVENSK SIDE**

### ***Østersund kommune/MICA***

Mica-centeret er det sentrale virkemiddel for å ivareta sysselsetting og aktivitetstilbudet for mennesker med psykiske problemer som har behov for støtte til dette i Østersund.

Gjennom MICA-senteret tilbyr Østersund kommune hjelp til sysselsetting for mennesker med ulike former for funksjonshemming. Til sammen har 360 funksjonshemmede et tilbud gjennom MICA.

### **Aktiviteter/satsingsområder**

Selv om MiCA har fått realisert mange av sine ideer og visjoner, er det selvsagt store muligheter for videreutvikling av virksomheten og den modellen den legger til grunn. Et relevant område å se nærmere på er blant annet hvordan brukerperspektivet og brukermedvirkning blir i varetatt både overfor enkelt brukere og brukerorganisasjoner.

Når det gjelder brukerorganisasjonen RSMH har samarbeidet mellom MICA og denne vært forholdsvis beskjedent. Dette kan ha flere årsaker, men en viktig faktor har vært at brukerorganisasjonen i en periode har fungert forholdsvis dårlig og vært preget av interne problemer.

Gjennom deltakelse i interregprosjektet kan MiCA bidra med viktig kompetanse i forhold til den rehabiliteringsmodell som er utviklet samtidig som prosjektet gjennom evaluering og vektlegging av kompetanseutvikling kan gi viktige impulser til videreutvikling av tilbudet ved MiCA.

På møte med MICA i oktober 2007 framkom følgende aktiviteter/satsingsområder:

- Gjøre MICA mer attraktivt for ungdom med psykiske problemer
- Videreutvikle brukarmedvirkningen ved MICA
- Etablere og utvikle samarbeid mellom RSMH og MICA
- Utvikle fritiden, kafé ved MICA for målgruppen etc.
- Profilere MICA sterkere mot psykisk helsearbeid/ avstigmatisere i forhold til målgruppen
- Dialogkonferanse/felles treff mellom brukere, tjenesteutøvere og politikere
- Prosjektkoordinering

### **Sentrale problemstillinger for MICA i prosjektet**

Hur kan man göra Mica mera intressant för SoL:målgruppen, och då speciellt för de yngre (20-30år)

-skall det till andra erbjudanden?

-vad/hur attraherar vi denna målgrupp bättre?

### **Stärka brukarmedverkan**

-på vilket sätt önskar brukarna själva detta?

- Information till personal om hur viktig brukarmedverkan är

- brukarmedverkan i den operativa verksamheten, hur fungerar den?

### **Stärka samrbetet med RSMH (brukarorganisationer)**

Informera/visa på att Mica även arbetar med SoL-målgruppen och sprida möjligheten till att söka daglig verksamhet genom Mica

-informera på RSMH-möten?

-informera på K2

-informera på psykiatrin, för hemtjänst osv..

-genomföra undersökningar vid nyansökningar om hur/vart de fått kunskap/kännedom om Mica.

Utveckla "ambasadörer" för Mica för att sälja in verksamheten- att brukarna själva kan visa på och berätta vad Mica arbetar för och med.

## ***K 2 - Återhämtnings Enheten, Område psykiatri***

Enheten för Återhämtning och Rehabilitering, område psykiatri, ligger i ett hus på Kyrkgatan 2 (K2). Enhetens uppdrag är att bedriva verksamhet som leder till återhämtning från psykisk ohälsa för deltagarna. Verksamheten är individuellt anpassad och planeras i samråd med deltagare, behandlare och personal på K2. Den kreativa miljön på K2 är en förutsättning för att deltagarna ska hitta motivation och interesse för olika aktiviteter som leder till återhämtning. K2 fungerar i och med detta som ett nav i enhetens verksamhet.

Genom att få prøva olika aktiviteter i en trygg miljø kan deltagaren træna opp sine færdigheter. De økade færdigheterna ger deltagaren en større möjlighet att själv delta i de aktiviteter som enligt forskningen leder till økad social, psykisk och fysisk hälsa. Ett

långsiktig mål för deltagarna är att själva ha en fungerande vardag. Livstilsförändringar av detta slag tar ofta lång tid och måste ske i varje individs egen takt.

Byggnaden och utemiljön på K2 fungerar idag mycket bra för deltagare med psykiska problem och fyller en viktig funktion i den verksamhet som beskrivits ovan.

## **Aktiviteter**

- Utvärderare og videreutvikle K2s arbete med social integrering
- Utvikle kjeden inn mot arbete, studier och fritidssysselsättning for deltagarna.  
Arbete: Riktas mot Arbeidsformidlingen, Brobygget, Jamtli och MICA  
Studier: Riktas mot Brobygget, Birka FHSK, Mittuniversitetet  
Fritid: Riktas mot Föreningar, RSMH och annan social verksamhet

## **Mittuniversitetet**

Ved Mittuniversitetet har det i lang tid blitt drevet forskning og utvikling av rehabiliteringsområdet og det tilbys også et utdanningsprogram i rehabiliteringsvitenskap. Som et ledd i utdanningen tilbys også undervisning i handikapvitenskap.

Feltet rehabilitering og psykisk helse er således også et relevant FOU-område for Mittuniversitetet som gjennom en deltakelse i interregprosjektet kan få styrket sin kompetanse på område og bygget ut sitt faglige nettverk. På samme måte som TISIP kan Mittuniversitetet tilby både undervisnings- og forskningskompetanse til prosjektet.

## **Aktiviteter**

- Evaluering av ulike tiltaksforanstaltninger innen psykisk helse og arbeid
- Kurser innen psykisk helsevern
- Lærerutveksling med Norge
- Prosjektworkshop for utvikling av prosjektet

## **RSMH - Riksförbundet för Social och Mental Hälsa**

RSMH arbetar för att människor med psykisk ohälsa ska ges goda förutsättningar att komma tillbaka till ett gott liv. RSMH er systerorganisation til Mental Helse i Norge.

Det har över lengre tid varit et problem at få RSMHs lokalförening i Östersund til at fungere slik man kunne hoppas. Det behövs derfor en vitalisering och ökat engagement innan och kring organisasjonen. Her kan det också behövs et bistånd utifrån.

## **Mål**

**RSMH's verksamhet i stort kan sammanfattas i följande mål:**

- Bryta isolering och ensamhet, främst genom kamratstöd och gemenskap
- Erbjuder olika stödformer, till exempel självhjälpsgrupper för brukare och anhöriga
- Bedriva "öppet hus"-verksamhet lokalt för alla medlemmar
- Verka intressepolitiskt och sprida information i samhället om psykisk ohälsa
- Anordna studiecirklar och kurser för utökad kunskap
- Anordna informationsträffar och temaföreläsningar
- Motverka attityder och fördomar kring psykiskt funktionshinder

## Aktiviteter

Att tillsammans med RSMH på riksnivå kunna starta RSMH-verksamhet i Östersund med målet att ha skapa en långsiktig och hälsofrämjande lokalförening i Östersund. Samarbetet med riksorganisationen sker genom RSMHs projekt kopplat till ÅSA-nätverket. ÅSA står för Återhämtning, Studie, Arbete.

- Hitta samarbeitesvågar mellom RSMH, K2, Psykiatrin og Mica
- Utvikle større aktivitet og engasjement i RSMH i Østersund i samarbeid med Mental helse i Norge.

## GRÄNSREGIONALA MERVÄRDET AV INTERREGPROJEKTET

Östersunds kommun och Trondheim kommune arbeider både aktivt med att utveckla aktiviteter/daglig sysselsättning/fritidserbudanden för personer med psykiska problem. Erbudanden som finns i dagsläget ser väldigt olika ut i de båda länderna och genom detta projektet skulle man kunna få fram vilka av dessa erbjudanden som personer med psykiska problem själva föredrar. Genom ett samarbete med TISIP och Mittuniversitetet skulle en utvärdering av detta kunna ske. Vi är även intresserade av att prova ut nya saker/erbjudanden i båda kommunerna för att stimulera till att projektets målgrupp blir mera aktiva kommunmedborgare.

När det gäller brukarmedverkan i kommunen så har Norge kommit längre på detta område. Östersunds kommun är intresserad av hjälp från Trondheim kommune för att få till detta bättre även i Östersund. Här kommer även alla brukarorganisationerna ha en väldigt aktiv roll. RSMH i Östersund är en nyuppstartad förening och skulle kunna utvecklas mycket genom ett samarbete med den norska motsvarigheten Mental Helse og KIM-senteret som har varit aktiva en längre tid.

Der er balnt annet av interesse å utveksle erfaringer angående erfarenhetsutbyte av kommunalanställds stöttning av brukarförening. Mental helse har nyttige erfaringer når det gjelder liknande stöttning og kan visa på fallgrep og positive erfaringer. Erfarenhetsutbyte når det gjelder återhämtning gjennom social verksamhet og aktivisering. Erfarenhetsutbyte og inspiration når det gjelder tilbud og organisasjon. Stöd og erfarenhetsutbyte når det gjelder organisationer som är brukarstyrda eller som har brukarmedverkan.

Genom projektet kommer en nätverksgrupp att bildas där deltagare från kommun, landsting, brukarorganisationer, universitet, högskola, stiftelser, med flera kommer att delta. Bildandet av denna nätverksgrupp medför även många sociala kontakter som kan bidra till vidare samarbeten mellan deltagarna.

## Aktiviteter og tiltak på tvers

Det vil også være aktuelt å prøve ut tiltak på tvers av landegrensene gjennom et direkte samarbeid om delprosjekter.

- Kompetanseutvikling; i form dokumentasjon og formidling av gode tiltak.
- Kurs for tjenesteutøvere og brukere
- Nettverkssamlinger, spesielt for brukere

- Utvikling av brukerorganisering gjennom erfaringsutveksling og metoden Bruker Spør Bruker
- Evalueringer og komparative studier av tiltak og praksis

## **Fokusgrupper**

Alla deltagere i projektet samles 4 ganger om året for å diskutere aktuelle teman. Deltagarna har ulike kompetens/profession hvilket kan tilføre ulike vinkler gjennom erfaringsutveksling og diskusjoner. Eksempel på teman for fokusgrupp kan være:

- Sosial integrering
- Brukarmedverkan
- Aktiviteter/fritid
- Daglig verksamhet/arbete

## **Besök/studiebesök**

För att studera olika verksamheter önskar projektet genomföra diverse studiebesök/resor. Dels hos projektdeltagarna och dess olika verksamheter, men även utanför projektets ramar.. Detta för att kunna hitta alternativa små "guldkorn" som kan vara överförbara på projektdeltagarnas egna verksamheter.

Projektet önskar även att genomföra en lite längre/större studieresa till ett annat EU-land, för att få ett vidare perspektiv på attraktiv verksamhet inom ramar för projektets målgrupp. I dagsläget har vi inte närmare studerat vilket land som skulle vara mest aktuellt för detta, men England, Belgien, Nederländerna och Danmark har mycket intressanta verksamheter.

Studiebesök gör även att projektdeltagarna får en bättre social kontakt och både det sociala och det administrativa nätverken vidgas.

## **Internetsida**

Projektet avser att bygga en hemsida med information, dels för att underlätta kommunikationen för projektdeltagarna men även för att sprida projektets verksamhet utåt. Många brukare med psykiska funktionshinder kan föredra kontakt via dator istället för verbal kommunikation. Internettidsidan borde vara spesielt retta mot målgruppen unga med psykiske problem.

# **RESULTAT OG UTVÄRDERING**

## **Mottagare av resultatet**

Resultatet av projektet kommer løpende att legges opp på projektets hemsida så alle kan ta del av dette. Vi kommer även att sprida lægesrapporter samt annan informasjon till vård och omsorgsforvaltninger/nämnder, kommuner i Nordens Grøna Bälte, samt andra interessenter

## **Utvärdering:**

Gjennomføre brukerevalueringer i Sør-Trøndelag og Jämtland ved hjelp av metoden Bruker Spør Bruker

Evaluere prosjekter innen området ~psykisk helsearbeid, som for eksempel Vilje viser vei i Sør-Trøndelag og K2 i Jämtland

Erfaringsutveksling mellom brukere, tjenesteutøvere og forskere i Sør-Trøndelag og Jämtland innen området integrering av mennesker med psykiske problemer

Kartlegge, etablere og videreutvikle brukerorganisering/brukerorganisasjoner innen området psykisk helse i Sør-trøndelag og Jämtland

### ***Øvrigt samarbeid:***

I Trondheim kommune er det for øvrig planlagt og søkt om et interregprosjekt gjennom et samarbeid med Stiftelsen Minerva i Falun. Dette prosjektet er tenkt å omhandle et samarbeid om et mentorprogram for arbeidssøkende med innvandrerbakgrunn og andre som kan karakteriseres som marginaliserte på arbeidsmarkedet i Trondheim og Dalarna län. Ved et evt. parallelt prosjektforløp er det naturlig med kontakt for faglige diskusjoner og erfaringsutveksling